

Adroddiad crynodeb i rieni a gofalwyr ar Carmarthenshire Teaching & Learning Centre

Dyddiad yr arolygiad: 02/02/2026

Crynodeb

Mae arweinwyr a staff yng Nghanolfan Addysgu a Dysgu Sir Gaerfyrddin wedi ymrwymo i les a datblygiad eu disgyblion. Mae diben clir Rheolwr y Ganolfan i “greu hinsawdd o bosibilrwydd i bawb” yn llunio'r ymrwymiad hwn. Mae'r dull hwn ar y cyd yn creu amgylchedd gofalgar a chefnogol lle mae disgyblion yn gyffredinol yn teimlo'n ddiogel, eu bod yn cael eu parchu, a'u hannog, sy'n helpu llawer ohonynt i ymgysylltu'n llawnach â'u dysgu dros gyfnod. Mae staff yn fedrus wrth adnabod arwyddion cynnar o ddisgyblion yn methu rheoli emosiynau a defnyddio strategaethau i dawelu sefyllfaoedd, sy'n helpu cynnal awyrgylch cadarnhaol ac yn gwella ymddygiad. Mae cyfraddau gwaharddiadau wedi gostwng yn amlwg, gan ddangos effeithiau cadarnhaol cymorth therapiwtig a gofal bugeiliol. Fodd bynnag, mae grŵp bach o ddisgyblion yn profi gwaharddiadau mynych o hyd, sy'n dangos bod heriau o hyd wrth gefnogi'r rhai â'r anghenion mwyaf cymhleth.

Mae amgylchedd yr UCD yn ysgogol a chefnogol, gyda manau creadigol a llonyddol sy'n helpu disgyblion i reoleiddio eu hemosiynau a datblygu ymreolaeth. Mae gwaith partneriaeth effeithiol â gwasanaethau addysg, iechyd a chymdeithasol yn sicrhau bod disgyblion yn cael cymorth cydlynus a phersonoledig. Mae arweinyddiaeth ariannol yn gadarn ac yn sicrhau cyfle teg i gymryd rhan mewn gweithgareddau cyfoethogi a darpariaeth gwyliau, sy'n cefnogi lles a hyder disgyblion trwy gydol y flwyddyn. Mae trefniadau diogelu yn gryf, gyda gweithdrefnau clir, arfer gyson ymhlith staff, a chydweithio amlasiantaethol cadarn sy'n helpu disgyblion i ddatblygu medrau pwysig i'w cadw eu hunain yn ddiogel.

Er gwaethaf y cryfderau hyn, mae presenoldeb yn destun pryder sylweddol o hyd. Mae arweinwyr yn deall y rhwystrau cymhleth sy'n wynebu disgyblion, yn cynnwys bregusrwydd, anghenion dysgu ychwanegol, ac amgylchiadau teuluol, ac yn gweithio'n agos gyda theuluoedd ac asiantaethau allanol i annog ymgysylltu. Er bod rhai disgyblion yn gwneud gwelliant sylweddol o'u manau cychwyn, i lawer ohonynt, mae presenoldeb yn isel o hyd, sy'n cyfyngu ar y cynnydd y gallant ei wneud.

Caiff addysgu a dysgu ar draws yr UCD eu cryfhau gan berthnasoedd ymddiriedus ac ymagwedd hyblyg ac ymatebol at anghenion disgyblion. Lle mae arfer yn fwyaf effeithiol, mae gwersi'n ddifyr, yn ymarferol ac wedi eu cynllunio i feithrin medrau, llythrennedd, rhifedd a chreadigrwydd. Mewn ychydig o wersi, caiff addysgu ei arwain yn ormodol gan yr athro, neu mae disgwyliadau'n rhy isel, sy'n lleihau cyfleoedd i ddisgyblion wneud penderfyniadau, ymestyn eu meddwl, neu ddatblygu annibyniaeth.

Mae disgyblion yn gwneud cynnydd addas, ar y cyfan, ac yn ennill ystod o achrediadau sy'n cyd-fynd â'u galluoedd a'u diddordebau. Mae staff yn paratoi disgyblion yn dda ar gyfer symud ymlaen i addysg, hyfforddiant neu gyflogaeth ôl-16, sy'n gryfder yn y ddarpariaeth.

Fodd bynnag, nid yw cynllunio strategol ar gyfer datblygu medrau ar draws yr UCD wedi'i datblygu'n ddigonol o hyd, sy'n cyfyngu ar gydlyniant a chysondeb profiadau dysgu. Hefyd, mae'r ddarpariaeth ar gyfer Cymraeg iaith gyntaf yn anghyfartal.

Mae strwythurau ffurfiol ar gyfer llais y disgyblion yn gyfyngedig, sy'n cyfyngu ar allu disgyblion i ddylanwadu ar wneud penderfyniadau a datblygu hyder wrth ffurfio'u dysgu.

Mae darpariaeth ADY yn briodol ac yn gwella, gyda chynlluniau datblygu unigol yn arwain ymyriadau targedig mewn meysydd fel hunanreoleiddio, llythrennedd a rhifedd. Mae staff yn gwneud defnydd da o'r wybodaeth hon i gefnogi dysgu, ond nid yw olrhain a gwerthuso ymyriadau wedi ei datblygu'n ddigonol, sy'n cyfyngu ar allu arweinwyr i fesur eu heffaith a sicrhau cynnydd cyson. Er bod systemau digidol ar gyfer monitro cynnydd yn datblygu ar y cyd, nid ydynt wedi cael eu hymgorffori'n llawn eto, sy'n lleihau manwl gywirdeb gwerthuso cyffredinol.

Mae arweinyddiaeth yn yr UCD wedi dwyn sefydlogrwydd a synnwyr cliriach o gyfeiriad, sydd wedi rhoi hwb i forâl staff ac wedi cryfhau ymrwymiad ar y cyd i gynhwysiant. Mae cyfrifoldebau clir a datblygiad proffesiynol, yn enwedig mewn arfer sy'n ystyriol o drawma, wedi helpu staff i gefnogi anghenion emosiynol ac ymddygiadol disgyblion yn fwy cyson. Ond eto, nid yw arweinyddiaeth o ran datblygu medrau wedi'i datblygu'n ddigonol, ac mae cyfleoedd ar gyfer arweinyddiaeth ddosbarthedig yn gyfyngedig. Er bod prosesau hunanwerthuso yn defnyddio ystod addas o dystiolaeth, maent yn ddisgrifiadol o hyd, sy'n cyfyngu ar allu arweinwyr i ddangos yn glir effaith camau gwella ar ansawdd yr addysgu a chynnydd disgyblion. Mae aelodau o'r pwyllgor rheoli yn darparu goruchwyliaeth sy'n datblygu, ond megis dechrau y mae ymgysylltu â gwerthuso a gwella'r ysgol.

Argymhellion a beth sy'n digwydd nesaf

Rydym wedi gwneud pedwar argymhelliad i helpu'r ysgol i barhau i wella:

- A1 Cryfhau cynllunio a chydlynu medrau ar draws y cwricwlwm
- A2 Gwella presenoldeb, yn cynnwys lleihau nifer y cynlluniau cymorth bugeiliol (CCBau)
- A3 Datblygu arweinyddiaeth ar y cyd i gynyddu capasiti ar y cyd yr UCD i arwain a chyflawni blaenoriaethau cytûn.
- A4 Ymgorffori prosesau hunanwerthuso systematig yn llawn fel bod arweinwyr a staff yn gwerthuso effaith yn gyson ac yn defnyddio canfyddiadau i yrru gwelliant.

Bydd yr ysgol yn llunio cynllun gweithredu i fynd i'r afael â'r argymhellion o'r arolygiad

Adroddiad llawn

Os hoffech ddarllen mwy am werthusiad Estyn o'r ysgol, dilynwch y ddolen hon i'r [adroddiad llawn](#).

© Hawlfraint y Goron 2026: Gellir aildefnyddio'r adroddiad hwn yn ddi-dâl: (a) mewn unrhyw fformat neu gyfrwng; a (b) gellir ei gyfieithu gan neu ar ran darparwr addysg a/neu hyfforddiant y mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag ef i unrhyw iaith, ar yr amod y caiff ei aildefnyddio ac/neu ei gyfieithu'n gywir ym mhob achos ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol. Ym mhob achos, rhaid cydnabod y deunydd (gan gynnwys unrhyw gyfieithiad) fel hawlfraint y Goron a rhaid nodi teitl yr adroddiad penodol.

Dyddiad cyhoeddi: 08/04/2026